

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Esterretninger

om

Randers Lærde Skole

for

Skoleaaret 1854-55.

af

Dr. C. A. Thortsen,
Professor og Skolens Director.

Indbydelseskrift

til

de offentlige Examiner i Randers Lærde Skole
i Juli 1855.

Randers;

Tryft hos J. M. Elmenhoff.

Charakterer,
 tildelede de i Aaret 1854 fra Randers lærde Skole dimitterede Candidater
 ved deres Afgangseramen.

Candidaterne.	1ste Afdeling i 1852.					2den Afdeling i 1854.								Genn.	Hovedcharakteer.	Schrift.
	Endt.	Fraufl.	Geographi.	Naturhistorie	Dansk.	Latin (skriftlig).	Latin (mundlig).	Grec.	Religion.	Historie.	Stridshæfte.	Geometrie.	Naturfors.			
W. F. Borup	g.	g.	mg	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	tg.	g.	77	Anden Charakteer.	mg	
J. E. N. S. Bruhn	mg	mg.	mg	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	87	Første Charakteer.	"	
H. C. G. Tilemann	g.	g.	mg.	mg.	g.	tg.	g.	mg	g.	mg.	mg	mg	75	Anden Charakteer.	"	
C. C. Poulsen	mg.	g.	mg.	mg.	mg	g.	mg	mg.	mg.	g.	g.	mg.	83	Første Charakteer.	"	
N. C. Borberg	g.	g.	mg.	g.	mg	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	tg.	g.	73	Anden Charakteer.	"	
L. C. Borup	g.	g.	g.	mg	g.	g.	mg	mg	g.	ug.	g.	g.	76	Anden Charakteer.	"	
T. H. G. J. Bechmann	g.	mg.	mg.	mg.	tg.	g.	g.	mg	mg.	mg.	mg.	g.	75	Anden Charakteer.	g.	
N. C. Glud	mg.	mg.	g.	g.	g.	g.	mg.	g.	mg.	tg.	tg.	tg.	61	Anden Charakteer.	g.	
C. C. L. G. Budde . . .	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	ug.	mg.	ug.	ug.	92	Første Charakteer.	"	

Af de 74 Disciple, der besøgte Nanders lærde Skole, da forrige Års Program blev udgivet, dimitteredes 9 efter at have bestaet den fuldstændige Afgangseramen saaledes, som den foran aftrykte Charakteerliste udviser. Ved det nye Skole-aars Begyndelse blevne 14 Disciple optagne i Skolen, nemlig: J. C. Bloch, D. N. Jensen, P. Ottosen, C. P. Tryde, G. J. N. Mørgaard, F. L. A. S. Ollgaard, M. B. Melchiorsen, A. S. Jacobæus, C. W. Møller, C. T. M. Sommerfeldt, L. v. Bergen, C. F. Lund, L. T. Østenfeld, P. C. Lerche. I Narets Løb ere følgende Disciple udmeldte: J. P. Kørnerup, B. C. Henriksen, L. Berg, C. L. T. Westermann og M. Gjedde.

Disciplenes Aantal er altsaa for Tiden 74, hvilke ester den for Mai Maaned afholdte Censur vare saaledes ordnede:

VII Classe.

1. Eberhard Sophus Ehlers, en Son af afdøde Pastor C. F. Ehlers, Sognepræst til Laurberg og Veerberg i Marhuus Stift.
2. Søren Rasmussen Østenfeld, en Son af Møller M. Østenfeld i Skjørring Mølle i Marhuus Stift.
3. Sophus Lauritz Henrik Christian Julius Smith, en Son af Proprietair J. F. Smith paa Frederiksdal ved Nanders.
4. Niasmus Daugaard, en Son af afdøde Districtslege Bataillonskirurg M. Daugaard i Skanderborg.

5. Jacob Vittus Ingerslev, en Son af Proprietair L. S. Ingerslev i Manders.
6. Jean Carl Emil Hermann Schonheyder, en Son af afdøde Pastor C. F. Schonheyder i Manders.
7. Frederik Vilhelm Viberg, en Son af Pastor S. W. Viberg, Segneprest til Marslev og Hørning i Marhuus Stift.
8. Anders Sørensen, en Son af Selveiergaardmand Søren Andersen i Høring i Viborg Stift.
9. Alfred Joseph Meyer, en Son af Kjøbmand N. Meyer i Manders.
10. Nicolai Severin Baumann, en Son af afdøde Pastor P. H. B. Baumann, Sogneprest til Hedensted og Store Dalby i Marhuus Stift.
11. Søren Christian Baumann, Broder til Nr. 10.
12. Peter Christian Rosenvranz, en Son af Kammerherre, Lehnsbaren H. H. Rosenvranz, Stamherre til Rosensholm.

VI Classe.

1. Alfred Christian Larsen, en Son af Pastor L. P. Larsen, Sogneprest til Nykøbing, Lødderup og Elsg i Aalborg Stift.
2. Robert Budde, en Son af Provst C. Budde, Sogneprest til Bergslum, Beiby og Furreby i Aalborg Stift.
3. Theodor Sørensen, en Son af Censul S. Sørensen, N. af D., Kjøbmand i Hobro.
4. Ludvig Jacobsen, en Son af Exam. jur. C. W. Jacobsen, constitueret Branddirecteur i Manders.
5. Adolph Frederik Elmquist, en Son af Cancellie-raad E. J. J. Elmquist, Byfoged, Politimester og Maadmand i Manders.
6. Engebret Borch Jacobsen, Broder til Nr. 4.
7. Niels Harald Emil Larsen, Broder til Nr. 1.

V Classe.

1. Anders Hermann Wilhelm Sørensen, en Son af Toldassistent Sørensen i Randers.
2. Meyer Jacob Jacoby, en Son af Agent J. M. Jacoby, Kjøbmand i Randers.
3. Frederik Christian Ludvig Bergmann Larsen, en Son af Overvagtmester ved 5te Dragonregiment P. Larsen, Dbd.
4. Theodor William Folkmar Boggild, en Son af Pastor D. Boggild, Sognepræst til Øster-Belling, Helsstrup og Greensteen i Viborg Stift.
5. Niels Brock Langballe, en Son af Kammeraad N. Langballe paa Dronningborg ved Randers.
6. Anton Julius Baumann, Broder til Nr. 10 i VII Classe.
7. Peter Anton Mulvad, en Son af Fuldmægtig H. C. M. Mulvad i Randers.
8. Jørgen Cecilius Bloch, en Son af Proprietair C. C. Bloch til Demstrup.

IV Classe.

1. Hans Christian Marquard Møller, en Son af Cand. med. & chir. P. C. Møller, practicerende Læge i Randers.
2. Wilhelm Ludvig Peter Thomsen, en Son af Kammeraad L. F. Thomsen, Postmester i Randers.
3. Julius August Viberg, Broder til Nr. 7 i VII Classe.
4. Sigurd Marcinus Elieser Winther, en Son af Apotheker J. F. B. Winther i Mariager.
5. Elisius Janus Sommerfeldt, en Son af Restauratør Sommerfeldt i Randers.

6. Moritz Nathanson, en Søn af Slagtermester J. Nathanson i Randers.
7. Christian August Borup, en Søn af Particulier G. Borup i Randers.
8. Nasmus Hans Jørgen Kornerup, en Søn af Hr. C. F. Kornerup i Randers.

III Classe.

1. Peder Ottosen, en Søn af Huusmand Otto Pedersen af Bode i Narhuus Stift.
2. Wolf Frederik Asmussen, en Søn af afdøde L. K. Asmussen, Gaardeier i Rygaarde.
3. Lars Peder Tryde, en Søn af Møller J. Tryde i Husings Mølle i Viborg Stift.
4. Peder Baumann, Broder til Nr. 10 i VII Classe.
5. Jacob Moritz Christensen, en Søn af Pastor C. Christensen, Sogneprest til Svede og Linde i Narhuus Stift.
6. Sophus Theodor Brønsted, en Søn af Pastor F. S. Brønsted, Sogneprest til Odum og Hadbjerg i Narhuus Stift.
7. Frederik Johannes Ingerslev, Broder til Nr. 5 i VII Classe.
8. Niels Georg Mulvad, Broder til Nr. 7 i V. Classe.
9. Sigfrid Oppenheim, en Søn af Kjøbmand M. Oppenheim i Randers.
10. Wiggo Benthin, en Søn af Hr. W. H. Benthin i Randers.
11. Ole Nicolai Jensen, en Søn af afdøde Exam. jur. J. P. Jensen, Eier af Lovisenlund.
12. Wilhelm Gustav Ingerslev, Broder til Nr. 5 i VII Classe.

13. Bertel Christian Budtz, en Søn af Farver C. Budtz i Randers.
14. Theodor Edvard Arffmann, en Søn af Kjøbmand J. P. Arffmann i Randers.
15. Theodor August Westermann, en Søn af Kjøbmand T. C. F. Westermann i Randers, N. af Dbr.
16. August Theodor Arffmann, Broder til Nr. 14.

II Classe.

1. Lauritz Theodor Ostenfeld, Broder til Nr. 2 i VII Classe.
2. Peter Henrik Barthold Baumann, Broder til Nr. 10 i VII Classe.
3. Niels Ollgaard Kampmann, en Søn af Cancellie-raad Kampmann, Herredsfoged i Nougss, Sønderhald og Østerlisberg Herreder.
4. Ferdinand Ludvig August Selmer Ollgaard, en Søn af Procurator C. Ollgaard i Skive.
5. Johan Frederik Melskens, en Søn af Kobbersmedmester J. C. Melskens i Randers.
6. Carl Frederik Wilhelm Lewerkhuisen, en Søn af Fuldmægtig Lewerkhuisen i Randers.
7. Carl Wilhelm Marius Ingerslev, Broder til Nr. 5 i VII Classe.
8. Wilhelm Ludvig Ambrosius Elmquist, Broder til Nr. 5 i VI Classe.
9. Michael Borre Melchiorsen, en Søn af Kjøbmand og borgerlig Maadmænd G. F. Melchiorsen i Randers.
10. Anton Sigurd Jacobæus, en Søn af Proprietair H. W. Jacobæus til Borupgaard i Marhuus Stift.
11. Otto Jessen, en Søn af Kammerherre, Overforster Jessen, N. af Dbr. og Dbm.

12. Gerhard Johan Nicolai Mørgaard, en Søn af Bataillonskirurg Mørgaard, practicerende Læge i Sklund.
13. Niels Ernst Lauritz Julius Faber, en Søn af Oberstlieutenant C. F. S. v. Faber, R. af D. og Dkmd.
14. Jacob Daugaard, Broder til Nr. 4 i VII Classe.
15. Charles Alfred Arffmann, Broder til Nr. 14 i III Classe.
16. Johan Peter Landmark, en Søn af Pastor N. Landmark, Sognepræst til Hald og Kjærby i Marhuis Stift.
17. Wilhelm Christian Klein, en Søn af Adjunct ved Randers lærde Skole H. C. P. Klein
18. Eliot Grønvaldt, en Søn af Møller Grønvaldt i Randers.

I Classe.

1. Petrus Carl Lerche, en Søn af Skoletører M. P. Lerche i Gassum i Marhuis Stift.
2. Christian Thorvald Meden Sommerfeldt, Broder til Nr. 5 i IV Classe.
3. Christian Wilhelm Møller, en Søn af afdøde Bogholder ved Kjøbenhavns Amts Brandassuranceforening S. Møller.
4. Lauritz v. Bergen, en Søn af Cancellieraad G. L. v. Bergen i Randers.
5. Christian Frederik Lund, en Søn af Districtslæge i Randers Amts Landdistric F. W. Lund.

Begge Dele af den anordnede Afgangsexamen blevne i Året 1854 afholdte i Forbindelse med Skolens Hovedexamen,

Følgende Charakterer tildeles de Disciple, som underkastede sig Examens første Deel.

Disciplene.	Dysl.	Fransl.	Geogra- phie.	Natur- historie.
G. S. Ehlers	mg.	mg.	mg.	mg.
J. B. Ingerslev	mg.	mg.	g.	g.
N. J. Meyer	g.	mg.	mg.	g.
J. C. G. H. Schonheyder	g.	mg.	mg.	mg.
P. C. Rosenkrantz . .	g.	mg.	mg.	g.
S. C. Baumann	g.	mg.	g.	mg.

De ved Examens anden Deel givne Charakterer ere aftrykte S. 3. De Herrer Nitmester v. Fibiger, N. af D., og Nitmester v. Buskby-Neergaard, N. af D., havde efter Anmodning af Rektor velvilligen paataget sig at deelstuge med vedkommende Lærer i Censuren over de mathematiske Prøver.

Da Adjunct H. N. L. Hansen ved allerhøjeste Beslutning af 29de Juli 1854 var allernaadigst blevet befordret til et geistligt Embede, blev under 4de September s. N. Cand. philol. F. J. Møller af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvaesnet constitueret til Lærer ved Skolen og tiltraadte sin Post den 18de i samme Maaned.

Da Adj. Klein i længere Tid ved Sygdom var forhindret i at besørge sine Forretninger, overtog Cand. polyt. Hannemann som Vicarius efter Ministeriets Foranstaltung hans Undervisningstimer fra den 5te April d. N. og indtil Skoleaarets Ende.

Hvad Lære fagenes Fordeling angaaer, henvises til den vedheftede schematiske Oversigt.

(Til Side 10.)

Schematisk Oversigt over LæreFagene's Fordeling ved Nanders lærde Skole i Skoleaaret 1854-55.

Fagene.	7 Cl.	6 Cl.	5 Cl.	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1 Cl.	I Alt Timer i gl.	Lærerne.	Fagene.	7 Cl.	6 Cl.	5 Cl.	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1 Cl.	Ugentl. Timer i Alt.	
Danskf.	2	2	2	2	4	6	6	24	Rector.	Latin.	11	6						17	
Latin.	11	9	9	9	9			47	Overlæreren.	Græsl.	5	5	5					{ 23	
Græsl.	5	5	5	5				20		Hist. og Geogr.	3	4	1						
Mythologie.			1					1	Adjunct Dorph.	Hebraisk.	4							{ 24	
Hebraisk.	(A.2)	(B.2)						(4)		Helligton.	2	2	2	2	3	3	4		
Tydsf.	3	3	3	4	5	6	24	Adjunct Gundorph.	Dansk.	2									
Franzf.	3	2	3	3	5		16		Latin.		9	9							
Religion.	2	2	2	2	3	3	4	18	Adjunct Klein. **)	Græsl.		5						{ 23	
Historie og Geographie.	3	4	4	4	4	5	5	29	Adjunct Møller.	Mathematik.	8	4	4	4	4	4	4	32	
Arithmetik og Geometrie.	A.4	4	4	4	4	4	4	32		Dansk.	2	2	2					{ 24	
Naturhistorie.	B.4								Adjunct Broberg.	Tydsf.	3	3	3	4	5				
Naturlære.	A.3									Franzf.	3	2	3	3	5		6	{ 22	
Skrivning.	B.3				1	3	4	8	Adjunct Silsverberg.	Hist. og Geogr.	3	4	4	4	5	5		{ 25	
Tegning.						1	2	3	Adjunct Thomsen.	Latin.									
										Naturlære.	6								
										Naturhistorie.	2	2	2	2	2	3	4	{ 27	
										Skrivning.									
										Eft. Adjunct Møller.	Latin.								
											Dansk.								
												9						{ 25	
												4	6	6					
															1	2		3	
																		4	
																		6	
I Alt ugentlige Timer	37 (41)	34	34	34	34	34	34	241*) (245)	Overvagtmeister Søstrup.	Gymnastik.									

*) Hertil kommer 4 Sangtimer og om Sommeren 6 Gymnastiktimer.

**) Fra 5te April Cand. polyt. Hannemann.

I Skoleaaret 1854-55 er i de forskjellige Fag læst
Følgende:

Dansk.

I Classe: Molbechs Læsebog. Bojesens Grammatik (med Undtagelse af enkelte Nummerknninger) indtil Sætningslæren. Holsts Samling af Smaadigte er benyttet til Udenadslæsning. Stil to Gange om Ugen, bestaaende af Dictat og Oversættelser af lette tydiske Stykker.

II Classe: Molbechs Læsebog. Bojesens Grammatik læst og indøvet ved stadiig Analyse. Fabricius's Samling af sædrelandshistoriske Digte (til Udenadslæsning). Stil to Gange om Ugen (Gjengivne Fortællinger, Oversættelser af det Tydiske).

III Classe: Holsts prosaiske og poetiske Læsebøger. Endel Digte ere lært udenad. Grammatiken repeteret, og Sætningslæren indøvet ved Analyse. En Stile ugentlig.

IV Classe: Holsts Læsebøger. Af den poetiske Deel ere flere Digte lært udenad. En Stil ugentlig.

V Classe: Holsts Læsebøger. Holbergs „Erasmus Montanus“ og „den politiske Kandestober.“ Dohlen schlægers „Hakon Jarl.“ En Stil ugentlig.

VI Classe: Ewalds „Fiskerne.“ Wessels „Kjærlighed uden Stromper.“ Dohlen schlægers „Aladdin“ og „Nordens Guder.“ C. Winthers Omrids af den nordiske Mythologie. En Stil ugentlig.

VII Classe: Thortsens Udsigt over den danske Litteratur §§ 14—19. En Stil hver fjortende Dag.

Latin.

III Classe: Bergs og Möllers Læsebog, S. 1—57. Af Madvig's Grammatik er det Vigtigste gjennemhaaet. Enkelte lette Stile ere skrevne.

IV Classe: Cornelii Nepotis Hamilcar, Hannibal, Datames, Epaminondas, Pelopidas, Miltiades, Themistocles,

Cimon, Conon. Af Madvigs Grammatik er Formlæren repeteret; det Vigtigste af Syntaxen er læst til Cap. 8 i Det Afsnit. To Timer om Ugen ere anvendte til Stiløvelser. I Begyndelsen af Året ere Stilene skrevne under Lærerens Veiledning paa Skolen, mod Slutningen af Året derimod hjemme. Mundtlige Stiløvelser ere ogsaa blevne foretagne.

V Classe: Cæsar's Commentar. de bello Gallico II. I & V. Ciceronis Orationes in Catilinam IV. Af Madvigs Grammatik er det Vigtigste af Syntaxen læst. Skriftlig og mundtlig Stil efter Ingerslevs Materialier. Enkelte Versioner fra Latin til Dansk ere skrevne.

VI Classe: Livii Hist. II. I—II. Ciceronis Oratio pro lege Manilia. Madvigs Grammatik repeteret. Stile og Versioner. Til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Latin ere Sumpfs Opgaver benyttede.

VII Classe: Livii Hist. I. III. Ciceronis Cato Major & Lælius. Horatii Odar. II. I—II. Epist. II. I—II. Af Ovidii Metamorphoses nogle Brudstykker (efter W. A. Blochs Udvælg). Til Extemporalæsning ere adskillige Stykker benyttede af Suetonius, Plinius, Quintilianus og Tacitus (efter E. Flemmers Udvælg af Sølvalderens prosaiske Forfattere); til mundtlig Oversættelse fra Dansk Sumpfs Opgaver. Stile og Versioner. Bojesens Håndbog i de romerske Antiquiteter. Af Madvigs Grammatik er Ordfoininglæren repeteret.

Græst.

IV Classe: Langes Grammatik, det Vigtigste af Formlæren. Sammes Materialier S. 11-35 og 85-100.

V Classe: Xenophontis Anabasis II. IV & V. cc. 1-9. Langes Grammatik, Formlæren. Stolls Mythologie.

VI Classe: Homeri Odyss. II. XI & XII. Hero-

doti Hist. I. V. Bojesens græske Antiquiteter, først til Athen. Madvigs Ordfeiningslære, det Vigtigste.

VII Classe: Homeri Iliad. II. VII & VIII. Xenophontis Memorab. Socr. I. I. Herodoti Hist. I. IV. Tregders Anthologie S. 79 til Enden. Tregders græske Litteraturhistorie. Madvigs Ordfeiningslære er benyttet til Henviisning. Desuden har det ældre Partie i Classen repræsenteret Homeri Odyss. II. VI, VII, XIV, XV, Herodoti Hist. I. III, Platonis Meno, Xenophontis Memorab. Socr. I. IV samt Tregders Anthologie først til S. 30; det yngre Partie Xenophontis Anabas. I. I, Homeri Odyss. I. IX.

Hebraisk.

VII Classe A: Genesis cc. 1 - 16. Lindbergs Grammatik.

VII Classe B: Genesis og de 15 første Psalmer.

Tyds.

I Classe: Niises Læsebog for Begyndere, S. 58 til Enden. Hjorts mindre Grammatik med Undtagelse af Pronominer. Devnlig skrevet efter Dictat.

II Classe: Hjorts Læsebog, S. 1 - 113 (3die Udg.). Hjorts mindre Grammatik.

III Classe: Hjorts Læsebog, S. 113 - 156, 185 - 234. Hjorts større Grammatik, Formleteren. Bresemanns Stiløvelser, S. 1 - 50, mundtlig.

IV Classe: Hjorts Læsebog, S. 235 - 265, 267 - 315. Hjorts Grammatik, Syntaxen. Bresemanns Stiløvelser, S. 49-99, dels mundtlig, dels skriftlig.

V Classe: Hjorts Læsebog, S. 353-381, 385-391, 415-472, 526-576. Hjorts Grammatik. En Stil ugentlig.

VI Classe: Hjorts Læsebøger, fornemmelig den poetiske Deel. Schillers „Maria Stuart“ og „Wilhelm Tell.“

Hjorts Grammatik. En Stil ugentlig. Et kort Udtog af Litteraturhistorien efter Hjort.

Fransæ.

II Classe: Borrings Manuel, S. 1-124. Af Abrahams's Grammatik de regelmæssige Verber og Hjelpeverberne samt Artiklerne.

III Classe: Borrings Læsebog for Mellemklasser, S. 1-53, 82-116. Af Abrahams's Grammatik: Substantivlers og Adjectivers Beining, Talord, Pronominer, Adverbier.

IV Classe: Borrings Læsebog for Mellemklasser, S. 53-90, 132-200, 219-263. Af Abrahams's Grammatik: Kjønslæren og de uregelmæssige Verber. Syntaxen er leitighedsvis esterseet.

V Classe: Borrings Études littéraires, S. 1-32, 105-133, 284-325. Abrahams's Grammatik §§ 174-236.

VI Classe: Borrings Études littéraires, S. 105-122, 222-251, 333-348. Merimée, Colomba suivi de Nouvelles (med Undtagelse af Stykerne S. 186-257 og 331-358. Ed. Charp.). Lidt af Moliere og Scribe. Abrahams's Grammatik, §§ 174-236 og forskellige andre §§.

Religion.

I Classe: Balles Lærebog, de tre første Capitler samt 6te Capitel til B. Herslebs mindre Bibelhistorie. Endel Psalmer lært udenad.

II Classe: Balles Lærebog, 4de og 5te samt sidste Halvdeel af 6te og Noget af 7de Capitel. Herslebs større Bibelhistorie indtil 5te Periode. Endel Psalmer lært udenad.

III Classe: Balles Lærebog, det sidste og de fem første Capitler samt 6te Capitel til C. Herslebs Bibelhistorie, 6te, 7de og 8de Periode af det gamle Testament, og af det nye: 1ste Afsnits 1ste, 2den, og 3die Periode.

IV Classe: Balles Lærebog med Undtagelse af 6te Capitel. Hørslebs Bibelhistorie, 3de og 5te Afdeling samt 4de Afdelings 2det Afsnit med en halv Snees Blad af det 1ste.

V Classe: Fogtmanns Lærebog, Indledningen og 1ste Capitel. Hørslebs Bibelhistorie fra Begyndelsen til 4de Periode i 4de Afdeling.

VI Classe: Fogtmanns Lærebog §§ 51-71 og 98-123. Hørslebs Bibelhistorie.

VII Classe: Fogtmanns Lærebog. Lucæ Evangelium og det 1ste Brev til Thessalonicerne i Grundspræget.

I alle Classer er Bibelen flittig benyttet.

Historie.

I Classe: Den gamle Historie forfra til Rom's Keisere, efter Kofods fragmentariske Historie.

II Classe: Fra Rom's Keisere til den nyeste Tid, efter samme Lærebog.

III Classe: Den gamle Historie, efter Kofods Udtog af Verdenshistorien.

IV Classe: Rom's Keiseres og hele Middelalderens Historie (undtagen Danmark, Norge og Sverrig), efter samme Lærebog.

V Classe: Danmarks Historie forfra til A. 1523, efter Allens Lærebog. Norges og Sverrigs Historie til A. 1523, de andre Staters fra 1517 til 1789, efter Kofods Udtog.

VI Classe: Danmarks Historie fra 1523 til 1596 efter Allen; Sverrigs fra 1520 og de andre Landes fra 1789 efter Kofods Udtog.

VII Classe: Den ældre Historie, Norges til 1380, Sverrigs, Ruslands, Preussens, Polens, Ungarns, Tyrkiets, det græske Keiserdommes, Arabernes, Persernes, Mongolernes og Chinesernes, efter Kofods Udtog; Danmarks fra 1536,

efter Allen. Det ældre Parti har tillige læst det Øvrige saavel af Verdenshistorien, som af Danmarks Historie.

Geographie.

I Classe: Almindelig Oversigt over den physiske og politiske Geographie, efter Thriges Lærebog for de lavere Classer.

II Classe: Danmark, Norge, Sverrig, Rusland, Preussen, Tyskland, efter Welschows Lærebog.

III Classe: Nederlandene, Belgien, det britiske Rige, Spanien, Portugal, Frankrig, Schweiz og Italien, efter samme Lærebog.

IV Classe: Asien, Africa, America, Australien. Repeteret: Nederlandene og Belgien. Samme Lærebog.

V Classe: Asien, Africa, America, Australien. Repeteret: det britiske Rige, Portugal, Spanien, Frankrig, Schweiz og Italien. Samme Lærebog.

VI Classe: Hele samme Lærebog repeteret.

Arithmetik.

I Classe: Regning efter Ursins Regnebog.

II Classe: Regning efter Ursins Regnebog. Øvelser i Bogstavregning.

III Classe: Steens elementaire Arithmetik, §§ I, II & III.

IV Classe: Efter Steens rene Mathematik: Propor-
tionalitet og Potentsoploftning. Efter Steens elem. Arithm.
er læst § V. — Øvelser i Bogstavregning.

V Classe: Fallesen's rene Mathematik, 6te, 7de og
12te Capitel.

VI Classe: Samme Lærebog, 8de, 10de og 11te Capitel.

VII Classe A.: Deels efter samme Lærebog, deels uden
Lærebog: Logarithmer, exponentielle Ligninger, Rentesregning,
Permutationer og Combinationer, samt Binomialformlen.

VII Classe B.: Repeteret det hele arithmetiske Cursus.

Geometrie.

I Classe: Geometrisk Tegning.

II Classe: Geometrisk Tegning.

III Classe: Namus's elementaire Geometrie, §§ I-IV af 1ste Afsnit.

IV Classe: Svenningsens Geometrie, 2det og 3die Capitel. Repeteret 1ste Capitel.

V Classe: Svenningsens Geometrie, 4de, 5te og 6te Capitel.

VI Classe: Svenningsens Geometrie, 7de og 8de Cap.

VII Classe A.: Efter samme Lærebog: Plantrigonometrie. Efter Namus's elem. Geometrie læst 1ste og 2det Afsnit af Stereometrien. Nogle Timer ere anvendte til sphærisk Astronomie efter Olufssens Lærebog.

VII Classe B.: Stereometrie efter Mundts Lærebog. Den plane Geometrie samt Trigonometrie repeteret. Astronomie efter Olufssens Lærebog.

De fire øverste Classer have ugentlig hjemme løst en Opgave.

Ogsaa paa Skolen ere jævnlig Øvelser anstillede i Bogstavudtryks Behandling, Ligningers Oplosning samt Brugen af Logarithmetabeller.

Naturhistorie.

I Classe: Efter Stroms naturhistoriske Lærebog: Pattedyrene, S. 1-68 og Fuglene, S. 1-45.

II Classe: Efter Bramsens og Drejers Lærebog i Zoologie og Botanik: § 7, Pattedyrene og 1ste Afdeling af Fuglene, S. 16-61.

III Classe: Efter samme Bog: 2den Afdeling af Fuglene, Krybdyrene, Fiskene, S. 61-93, og de første 13 Paragrapher af Planteriget, S. 109-164.

IV Classe: Efter samme Bog: Planteriget, S. 148-207.

V Classe: Efter samme Bog: Mennesket, S. 1-16, og Planteriget, S. 148-207.

VI Classe: Repeteret samme Bog og læst et kort Udtog af Mineralogien.

Naturlære.

VII Classe A.: Ørsted Naturlærerens mechaniske Deel (med Forbigaaelse af enkelte Paragrapher.)

VII Classe B.: Petersens Naturlærerens chemiske Deel, indtil Meteorologien.

Beneficierne ved Skolen have været saaledes fordelede:

1. Mellemste Stipendium, 35 Rdlr., tillagdes i indeverende Skoleaar Disciplene S. N. Østenfeld, F. V. Viberg, N. Daugaard, A. Sørensen, C. S. Ehlers, A. C. Larsen. Alt at opfælge.

2. Laveste Stipendium, 20 Rdlr., tillagdes Disciplene S. L. H. C. J. Smith, N. S. Baumann, J. C. G. H. Schönheyder, B. C. Henriksen, A. H. W. Sørensen, B. F. Aasmussen. Alt at opfælge.

3. Fri Undervisning bevilgedes Disciplene A. J. Meyer, S. C. Baumann, N. Budde, N. H. C. Larsen, C. W. F. Boggild, F. C. L. B. Larsen, P. A. Mulvad, J. A. Viberg, N. H. J. Kornerup, N. G. Mulvad, B. Benthin*), L. Oppenheim, W. C. Klein.

4. Det Fosieske Stipendium, 4 Rdlr. 84 ß., er i indeverende Skoleaar tildeelt A. Sørensen.

5. Stipendiet af de Brock-Bredalske Legater (Fund. § 8), 27 Rdlr. 41 ß., er endnu ikke bortgivet.

*) Dog kun for Skolearets første Halvdeel.

6. Af tvende Stipendier af samme Legater (Fund. §§ 9 og 10), hvilke uddeles efter bestaaet Afgangseramen, blev det ene paa 64 Mdlr. 60 $\text{f}.$ af Administrationen bevilget J. G. N. S. Bruhn, det andet paa 54 Mdlr. 60 $\text{f}.$ C. C. Poulsen, da de begge i Året 1854 havde fuldendt deres Examen.

7. De Bøger, som varer anskaffede for det i Fundatsen for bemeldte Legater § 11 til Flittighedsbelønninger bestemte Rentebeløb, tildelettes i Året 1854 Disciplene E. S. Ehlers (Schillers Werke), N. C. Larsen (Samme Bog), N. Budde (Ohlenschlägers udvalgte Digterværker), N. H. W. Sørensen (Molbechs danske Ordbog), M. J. Jacoby (Ohlenschlägers Tragedier), H. C. M. Møller (Samme Bog), W. F. Asmussen (Nisseres historiske Blandinger).

8. Af de i December 1854 disponible Renter af det Nissenske Legat, 525 Mdlr. 63 $\text{f}.$, deeltes den ene Femtedeel, 105 Mdlr. 12 $\frac{3}{5}$ $\text{f}.$, i 4 Portioner, hver paa 26 Mdlr. 27 $\frac{3}{5}$ $\text{f}.$, hvilke Portioner tillagdes Disciplene E. S. Ehlers, S. N. Ostenfeld, N. C. Larsen og W. F. Asmussen. Af de fire Femtedele, 420 Mdlr. 50 $\frac{2}{5}$ $\text{f}.$, blev 2 Portioner, hver paa 40 Mdlr., tillagte Disciplene N. Daugaard og N. S. Baumann, 4 Portioner, hver paa 30 Mdlr., Disciplene N. Sørensen, N. H. W. Sørensen, J. B. Ingerslev og P. Ottosen, 10 Portioner, hver paa 20 Mdlr., Disciplene J. C. C. H. Schönheyder, L. V. F. Boggild, F. C. L. B. Larsen, L. Jacobsen, N. G. Mulvad, N. H. J. Kornerup, P. Baumann, L. E. Ostenfeld, C. W. Møller og P. C. Lerche, een Portion paa 20 Mdlr. 50 $\frac{2}{5}$ $\text{f}.$. Disciplen S. L. H. C. J. Smith.

9. En ved en Discipels Udmeldelse af Skolen hjemfalden Oplagssum af samme Legat, 20 Mdlr., blev i September 1854 i Henhold til Fundatsens § 8 tildeelt den fra Manders lærde Skole dimitterede Student C. J. Müller som Understøttelse under hans Forberedelse til Embedseramen.

Af Menterne af det Estrupske Legat, som udgjør 750 Mdlr., ere i 11te Juni Termin d. A. 2 Mdlr. udbetaalte for Tilsyn med Fundators Faders Monument (Fund. § 4), og 28 Mdl. ere indgaaede i Skolekassen for at anvendes til Bibliothekets Forøgelse (Fund. § 5).

Øversigt over Skolens Indtægter og Udgifter i Regnskabs-aaret fra 1ste April 1854 til 31te Marts 1855.

Indtægt:

Kassebeholdning efter forrige Åars Regnskab	601	ø	70	β
Menter af Skolens rentebærende Formue	40	"	=	"
Tiender	1894	"	40	"
Afgift af St. Mortens Kirke i Nandres	120	"	=	"
Skolecontingenter	1838	"	32	"
Ubestemte og extraordinaire Indtægter	45	"	33	"
Tilskud fra den almindelige Skolesond	5310	"	87	"
Afdrag paa Forskud og Erstatning for Udlæg til Livrente-Anstalten	120	"	69	"
<hr/>				
Summa: 9971	ø	43	β	

Udgift:

Gager	8008	ø	32	β
Før Timeundervisning	358	"	72	"
Bibliothek og videnskabelige Apparater	164	"	30	"
Bygningens Vedligeholdelse og Leie af et mid- lertidigt Locale	215	"	78	"
Inventoryet	53	"	2	"
Bændsel	239	"	48	"
Belysning	45	"	44	"
<hr/>				
Lateris 9085	ø	18	β	

Transport 9085 ♂ 18 β

Skatter og Afgifter	171	"	79	"
Megnskabsførerens Procenter	162	"	64	"
Skoleopvartering og Reengjøring	115	"	72	"
Porto, Protokoller og Skrivematerialier	22	"	4	"
Programmer og Skolehedsideligheder	95	"	82	"
Afgivet til den almindelige Skolefond	500	"	=	"
En Lærers Reiseomkostninger	30	"	=	"
Indsendt til Livrente-anstalten	95	"	69	"

Summa: 10279 ♂ 4 β

Indtegter: 9971 " 43 "

Underbalance: 307 ♂ 57 β

Men indkommet som Forudbetaling af Tiender

for Finantsaaret 1855-56 1898 " 55 "

Alt saa Kassebeholdning den 31te Marts: 1590 ♂ 94 β

Siden Fortegnellen i Skoleesterretningerne for 1853-54 sluttedes, har Bibliotheket erholdt følgende Tilsætt:

- B. Nagaard, Beskrivelse over Torning Lehn. Kbh. 1815. 8.
 Aarsberetning fra det kongelige Geheimearchiv. I B. 2-3 H.
 Kbh. 1853-54. 4.
 Ans der Natur. 4-6 Th. Lyz. 1854-55. 8.
 G. L. Badens Dansk-Norsk historisk Bibliothek. Odense 1815. 8.
 G. L. Baden, Afhandlinger i Fædrelandets Cultur-Stats-Kirke og
 Litterær-Historie. 1-3 D. Kbh. 1820-22. 8.
 H. Berntsen, Danmarks og Norges fructbar Hverlighed. Kbh.
 1656. 4.
 J. Boie, Om Historieskrivning. Kbh. 1815. 8.
 C. J. Brandt og L. Selweg, Den danske Psalmedigtning. 1-2
 D. Kbh. 1846-47. 8.
 Historisk Calender, udgiven af L. Engelstoft og J. Møller.
 1-3 Aarg. Kbh. 1814-17. 8.
 Engelsted, Om Tuberkulosens Helbredelighed. Kbh. 1854. 8.

- T. S. Prelew**, Supplement til Forfatter-Lexiconet indtil Udgangen af Aaret 1853. 1 H. Kbh. 1854. 8.
- M. Galthen**, Beskrivelse over Kjøbstaden Ribe. Odense 1792. 8.
- L. Holberg**, Danmarks Riges Historie. 1-3 D. Kbh. 1732-35. 4.
- C. F. Ingerslew**, Europas Historie i den nyeste Tid. Kbh. 1854. 8.
- F. Lange**, Skelen og Livet. I. Kbh. 1854. 8.
- J. G. L. Leopold**, Johannes der Täufer. Hannover 1825. 8.
- T. B. Macaulay**, Englands Historie. Overs. af W. Bauditz. 10-12 H. Kbh. 1854. 8.
- Danske Magazin, Tredie Række. 5 B 1. H. Kbh. 1854. 8.
- P. A. Munch**, Det norske Folks Historie. 3 B. 4-6 H. Christiania 1854. 8.
- J. P. Mynster**, Blandede Skrifter. 4 B. 2 H. Kbh. 1855. 8.
- F. Münter**, Undersøgelser om de danske Ridderordeners Oprindelse. Kbh. 1822. 8.
- Oßander und Schwab**, Römische Dichter in neuen metrischen Uebersetzungen. Bdch. 56-57. Stuttg. 1854. 12.
- Oßander und Schwab**, Griechische Dichter in neuen metrischen Uebersetzungen. Bdch. 55-58. Stuttg. 1854. 12.
- Oßander und Schwab**, Römische Prosaiker in neuen Uebersetzungen. Bdch. 188-197. Stuttg. 1854. 12.
- Oßander und Schwab**, Griechische Prosaiker in neuen Uebersetzungen. Bdch. 234-245. Stuttg. 1854-55. 12.
- Oversigt over det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1854. Nr. 1-6. Kbh. 1854. 8.
- C. Paludan-Müller**, Grevens Feide, skildret efter trykte og utrykte Kilder. 2 D. Kbh. 1854. 8.
- Christiern Pedersens danske Skrifter. 4 B. Kbh. 1854. 8.
- E. Pontoppidan** Gesta et vestigia Danorum extra Daniam. T. 1-3. Hauu. 1740-41. 8.
- K. v. Naumer**, Geschichte der Pädagogik. 4 Th. Stuttg. 1854. 8.
- Revue de deux mondes. Paris 1854, 11-24 livr., 1855, 1-10 livr. Annuaire des deux mondes. 1853-54. Paris 1855. 8.
- J. L. Rohmann**, Skildringer af den nyeste Tids Historie. 6 D. Odense 1855. 8.
- C. Rothe**, Udsigt over Kjøbenhavns Kirkers Historie. Kbh. 1854. 8.
- T. Rothe**, Christendommens Virkning paa Folkenes Tilstand i Europa. 1-5 D. Kbh. 1774-83. 8.
- H. Rordam**, De danske og norske Studenters Deltagelse i Kjøbenhavns Forsvar mod Carl Gustav. Kbh. 1855. 8.

- S. Egede Saabøe*, Brudstykke af en Dagbog holden i Grønland. Odense 1816. 8.
- M. Salomonsen*, Udsigt over Kjøbenhavns Epidemier. Kbh. 1854. 8.
- S. Schäfer*, Geschichte von Portugal. 5 B. Gotha 1854. 8.
- S. C. S. Schiellerup*, Populær Astronomie. Kbh. 1855. 8.
- Rømølig dansk Høf- og Statskalender for Aaret 1855. Kbh. 1855. 4.
- Dansk Maanedsskrift, udg. af M. G. G. Steenstrup. 1 B. 1-6 h. Kbh. 1855. 8.
- G. A. S. Stenzel*, Geschichte des preussischen Staats. 5 Th. Gotha 1854. 8.
- H. Stephani*, Thesaurus græcæ linguæ. Edd. C. B. Hase, G. et L. Dinsorffii. Vol. 7 fasc. 8. Parisiis. Fol.
- Statistik Tabelværk. Ny Række. 4-9 B. Kbh. 1852-51. 4.
- C. Thestrup*, Danmarks og Norges Krigs-Armatur. Kbh. 1756. 4.
- Nyt historisk Tidskrift, udg. af den danske historiske Forening. 5 B. 2 h. og 6 B. 1 h. Kbh. 1854-55. 8.
- Nordisk Universitets-Tidskrift. 1-2 h. Kbh. og Lund. 1855. 8.
- Chr. Vaupell*, Planterigets Naturhistorie. Kbh. 1854. 8.
- C. Vogt*, Lehrbuch der Geologie und Petrefactenkunde. 2 Aufl. 2 B. Braunschweig 1854. 8.
- C. Vogt*, Zoologische Briefe. 1-2 Th. Frankf. a. Main. 1852. 8.
- P. T. Wandall*, De paa Jægerspris ved Mindestene hædrede Mænds Levnets-Beskridelser. 1 B. og 2 B. 1 h. Kbh. 1783-94. 4.
- I. I. A. Worsaae*, Afbildninger fra det kgl. Museum for nordiske Oldsager. Kbh. 1854. 8.
- J. W. Zinckeisen*, Geschichte des osmanischen Reiches in Europa. 2 Th. Gotha 1854. 8.
- A. S. Ørsted*, Ufmit Livs og min Tids Historie. 3 B. 1 h. 1855. 8.

Fremdeles har Bibliotheket modtaget de sædvanlige i Aarets Løb udgivne Examenslister, Universitets- og Skoleprogrammer &c. Preussiske Skoleprogrammer for 1853.

Disciplenes Morskabsbibliothek, der bestyrres af Adjunct Dorph, er i Skoleaaret blevet forøget med følgende Bøger:

Drom og Daad, romantisk Lytspil af Hostrup. Skizzer af Dr. h. Standsconflicter af Forfatteren til "Før filde." No-

veller af Pouls Winther. Hvad er Livet? en Fortælling af Elisabeth Martens. Et Eventyr i Ørkenen, Drama af Hauch. Drønningens Bagtmester, Fortælling af Carit Elsær. Udvælgte Eventyr eller Folke digtninger 1-2 B. ved C. Molbeck. Lampesudseren af Miss Cumings 1-2 B. Lord Nigels Hændelser af Walter Scott. Astoria v. W. Irving 1-3 Th. Le Nord, Revue de la littérature française. Ire Série 1845. Skandinavisk Folkemagazin, Penningmagazin og Magazin for Natur- og Menneskundskab for 1854.

Indtægterne have været:

Juli 1854 Contingent af 32 Medlemmer	16 $\text{æ} \beta$	$= \beta$
Januar 1855 dito af 31 dito	15 "	48 "
		<hr/>
	31 $\text{æ} \beta$	48 β

Udgifterne have været:

Underbalance (see Progr. 1854)	13 $\text{æ} \beta$	55 β
Boghandler Schmidt i Juli 1854	5 "	60 "
Boghandler Schmidt i Januar 1855	10 "	68 "
Bogbinder Lerche i Juli 1854	2 "	20 "
Bogbinder Lerche i Marts 1855	6 "	59 "
		<hr/>
	38 $\text{æ} \beta$	70 β

Schema over Skolens mundtlige Afgangsexamen og dens Hovedexamen for Året 1855.

Den mundtlige Afgangsexamen.

1ste Læseværelse.

2det Læseværelse.

Fredagen den 13de Juli.

Æl. 8. VII Cl. B. Latin.		Æl. 9. VI Cl. Naturhistorie.
- 10½. VII Cl. B. Historie.		- 3. VII Cl. Mathematik.
- 3. VI Cl. Geographie.		

1ste Læseværelse.

2det Læseværelse.

Løverdagen den 14de Juli.

Kl. 8. VII Cl. B. Naturlære.	Kl. 8. VI Cl. Tydsl.
- 10. VII Cl. B. Religion og Hebraisk.	
- 3. VII Cl. B. Græst.	
- 5. VI Cl. Fransk.	

Den aarlige Hovedexamens.

Løverdagen den 7de Juli.

Kl. 8. De 4 øverste Glasser latinisk Stiil.	
- 2. Alle Glasser dansk Stiil.	

Mandagen den 9de Juli.

Kl. 8. VII Cl. A. Latin.	Kl. 8. III Cl. Religion.
- 10. IV Cl. Naturhistorie.	
- 2. V Cl. Historie og Geogr.	Kl. 2. II Cl. Fransk.
Kl. 8. V Cl. tydsl. Stiil.	
- 2. VII Cl. A. Version fra Latin.	

Tirsdagen den 10de Juli.

Kl. 8. VII Cl. A. Relig. og Hebr.	Kl. 8. II Cl. Historie og Geogr.
- 10. V Cl. Latin.	- 2. IV Cl. Tydsl.
- 2. VI Cl. Mathematik.	- 4. I Cl. Dansk.
Kl. 8. VI Cl. Version fra Latin.	
- 2. VII Cl. A. Mathematiske Opgave.	

Onsdagen den 11te Juli.

Kl. 8. VI Cl. Historie.	Kl. 8. III Cl. Naturhistorie.
- 10. IV Cl. Latin.	
- 2. IV Cl. Mathematik.	- 2. II Cl. Tydsl.
- 4½. I Cl. Naturhistorie.	- 4½. V Cl. Fransk.
Kl. 2. V Cl. Version fra Latin.	
- 2. VI Cl. Mathematiske Opgave.	

Torsdagen den 12te Juli.

Kl. 8. VII Cl. A. Græst.	Kl. 8. II Cl. Religion.
- 10. VI Cl. Latin.	
- 2. V Cl. Mathematik.	- 2. IV Cl. Historie og Geogr.
Kl. 8. IV Cl. Mathematiske Opgave.	
- 8. V Cl. Mathematiske Opgave.	

1ste Læseværelse.

Mandagen den 16de Juli.	
Kl. 8. VII Cl. A. Historie.	Kl. 8. II Cl. Naturhistorie.
- 10. IV Cl. Religion.	- 2. I Cl. Hist. og Geogr.
- 2. VI Cl. Græsk.	- 4. III Cl. Fransf.
- 4. V Cl. Tydſt.	

Tirsdagen den 17de Juli.

Kl. 8. VII Cl. A. Mathematik.	Kl. 8. III Cl. Latin.
- 11. I Cl. Tydſt.	- 2. IV Cl. Fransf.
- 2. V Cl. Religion.	- 4. III Cl. Tydſt.

Onsdagen den 18de Juli.

Kl. 8. VII Cl. A. Naturlære.	Kl. 8. III Cl. Hist. og Gegr.
- 10. VI Cl. Religion.	- 2. II Cl. Dansf.
- 2. V Cl. Græsk.	- 4½. I Cl. Religion.
- 4. V Cl. Naturhistorie.	

Torsdagen den 19de Juli.

Kl. 8. IV Cl. Græsk.	Kl. 8. III Cl. Mathematik.
----------------------	----------------------------

Løverdagen den 21de Juli om Formiddagen Kl. 10 foretages Translocationen.

Torsdagen den 23de August om Formiddagen Kl. 9 præves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple. Om Eftermiddagen Kl. 2 begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære den mundtlige Deel af begge Examina og Translocationen indbydes herved arbedigst Disciplenes Fædre og Foresatte samt andre Skolens og Videnskabernes Belyndere.

Nanders Lærde Skole, den 21de Juni 1855.

C. A. Thorlisen.

